

LEGILE BELAGINE - LEGILE FRUMOASE - LEGILE ZAMOLXIENE

1. Dincolo de curgerea timpului si de cugetarea zeilor, este Focul cel Viu si Vesnic, din care vin toate si prin care fiinteză toate cele ce sunt. Totul si nimicul sunt suflarea Sa, golul si plinul sunt mâinile Sale, miscarea si nemiscarea sunt picioarele Sale, nicăieri si peste tot este mijlocul Său, iar chipul Său este lumina. Nimic nu este făptuit fără de lumină si tot ce vine din lumină prinde viață si ia făptură.
2. Precum fulgerul aduce lumina si din lumină tunetul si focul ce se revarsă, asa este si gândul omului, el trece în vorba omului si apoi în fapta sa. Deci, ia aminte la asta, căci până la focul ce arde trebuie să fie o lumină si un tunet. Lumina omului este gândul său si aceasta este averea sa cea mai de pret. Lumina prinde putere prin cuvânt, iar vointa omului aprinde focul prin care se făptuiesc toate cele ce sunt în jurul său.
3. Fii ca muntele cel semet si ridică a ta lumină mai presus de cele ce te înconjoară. Nu uita ca aceiasi pasi îi faci în vârful muntelui ca si în josul său, acelasi aer este sus ca si jos, la fel creste copacul în vârf de munte ca si în josul său, la fel luminează soarele piscul cel semet ca si pamântul cel neted.
4. Fii cumpătat ca pământul si nu vei duce lipsă de nimic. Creanga prea plină de rod este mai repede frântă de vânt, sământa prea adâncă nu răzbate si prea multă apă îi stinge suflarea.
5. Ia aminte la copacul cel falnic, cu cât este mai înalt, cu atât rădăcinile sale sunt mai adânci în pământ, căci din pământ își trage tăria, nu uita asta. Cu cât te ridici mai mult, cu atât trebuie să cobori mai mult, căci măsura ridicării este aceeași cu măsura coborârii.
6. Puterea omului începe cu vorba nerostită, ea este asemeni semintei care încolteste, nici nu se vede când prinde suflare de viață. Lumina semintei este cea care o ridică, pământul este cel ce-i dă hrana, apa îi dă vigoarea, iar răbdarea o îmbracă cu tărie.
7. Priveste râul si ia aminte la învățătura sa. La început este doar un firicel de apă, dar creste tot mai mare, căci vine de la ce este mai mare, si lucrurile asa trebuiesc împlinite, prin firea lor. Asemenea este si gândul cel bun si drept rânduit, el își face loc printre pietre si stânci, nu tine seama de nimic, își urmează drumul si nimic nu-i

stă în cale. Apă cu apă se adună, iar împreună puterea este și mai mare.

8. Ia seama de taina aceasta și nu o uita, acel firicel de apă știe unde va ajunge, căci una este cu pământul și toate cele ce-i vin în cale nu îl pot opri până la sfârșit. Astfel să iei seama la gândul tău unde trebuie să ajungă și vei vedea că nimic nu stă în calea sa. Să-ți fie gândul limpede până la sfârșit; multe se vor ivi în calea sa, căci firea lucrurilor din jur este miscătoare asemenea apelor. Apă cu apă se întâlnesc, pământ cu pământ și munte cu munte.

9. Ia seama la gândul cel rău, fereste-te de el ca de fulger, lasă-l să se ducă precum a venit, căci te-ndeamnă la lucruri nefirești. Fereste-te de vorbele desarte și de neadevăr; sunt ca pulberea câmpului ce-ți acoperă ochii, ca plasa păianjenului pentru mintea și sufletul tău. Ele te îndeamnă la trufie, înșelăciune, hotie și vărsare de sânge, iar roadele lor sunt rusinea, neputința, sărăcia, boala, amărăciunea și moartea.

10. Nu judeca oamenii după greutatea lor, după puterea lor, după averea lor, după frumusețea lor sau după râvna lor, căci și unul și altul a lăsat din ceva pentru a crește în altceva. Cel bogat este sărac în liniste, cel tare este slab pentru altul și cel slab are tăria lui ascunsă. Cum firea lucrurilor este miscătoare, asemenea este și omul. Ce dă valoare unei unelte, trebuința sau frumusețea? Duce un om mai mult decât bou? E mai bogat vreunul ca pământul? Doar cunoașterea și înțelepciunea îl ridică pe om peste dobitoace. Și degeaba ai cunoaștere dacă ea nu este lămurită de vreme.

11. Fierul înrosit a fost rece și se va răci iarăși; Vasul a fost pământ și va fi iarăși pământ; Pământul ce-a fost sterp acum este pământ roditor și se va stârpi iarăși peste vreme. Râvna omului face schimbătoare toate acestea. Dar râvna îi întoarce bucuria în tristete și linistea în neliniste. Fierul și focul ajută omul, dar îl și vatămă. Și aceeași râvnă îl îndeamnă a merge pe cărări neștiute și nebătute de ceilalți dinaintea lui. Tot râvna îl îndeamnă la strângere de averi, la mărirea puterii și a se măsura cu alții. Fereste-te de a te măsura cu altul, căci trufia de aici se naste; ea te va coborî mai jos de dobitoace și te va despărți de fratele și de vlăstarul tău.

12. Neînțeleptul este mânat de râvnă, dar înțeleptul încalcă râvna. Neînțeleptul suferă când râvna îl duce la pierdere și la cădere, dar înțeleptul întotdeauna găsește câștigul în pierdere și înălțarea în cădere.

13. Trufia răcește iubirea inimii și o face în dușmănie și nu există dobitoc mai josnic decât omul care nu mai are iubire în inima sa. Căci iubirea este cea dintâi putere și chipul ei este lumina. Ia seama ca nu cumva gândul tău să se împresoare cu trufia, căci mai jos de dobitoace vei ajunge.

14. Gândul bun și vorba înțeleaptă îți pot potoli necazul, îți pot răcori inima, dar nu te vindecă, pentru că omul suferă după cum trufia a crescut în el, căci suferința este umbra trufiei.

15. Nu îți lega sufletul de nimic lumesc, de lucruri, de dobitoace, de argint sau aur, căci ele așa cum vin, așa pleacă. După orice zi vine și noaptea, și după iarnă vine primăvara, căci așa este rânduit și așa este firea lucrurilor. Toate cele ce se văd, se nasc, cresc și apoi se întorc de unde au plecat. Doar firea lucrurilor rămâne pururi, iar aceasta are nenumărate și nesfârșite ramuri, și asemenea izvoarelor minții și sufletului tău, ele nu se arată la vedere. Căci o suflare și un foc fac să crească toate cele ce cresc ierburi, copaci, dobitoace și oameni – și din aceeași vatră vin și către aceeași vatră se întorc, și vatra aceasta este pururea.

16. Precum copacul cel falnic crește lângă cel mic fără a-i face rău, așa să fii între voi, cel mare să nu lovească pe cel mic și nici să-i amărăscă sufletul, căci va avea datorie mare de dat, la fel ca și hotul. Aruncă un lemn pe râu și mai multe vor veni din susul său către tine. Adu-i mulțumire semenului tău, adu-i lumină pe chip și în suflet, iar toate acestea le vei găsi mai târziu înflorite în inima ta.

17. Nu lua cu siluire și nici cu vorbe amăgitoare ceea ce nu este al tău, căci cel ce privește prin ochii tăi este același cu cel ce privește prin ochii celui alt. Ia seama la taina aceasta.

18. Nu grăbi nici o lucrare căci trasul de ramuri lovește înapoi. Fructul copt este ușor de luat, cel necopt este greu de luat și gustul e neplăcut. Nu te grăbi deci să aduni ce este înainte de vreme, căci îți va amări sufletul. Cum crește cadrul, așa crește și stînghia și cum crește roata așa crește și spita.

19. Rămâi mereu în răcoarea sufletului tău, dar dacă mânia se aprinde în tine, ia seama ca nu cumva să treacă de vorba ta. Mânia vine din teamă și nu a locuit dintru început în inima ta; Dacă nu crește prin trufie, ea se întoarce de unde a plecat. Trufia închide poarta înțelepciunii, iar cel trufas se pune singur lângă dobitoace. Înțelepciunea este mai pretuită decât toate cele ce se văd cu ochii, ea este aurul minții și sufletului tău și este rodul cunoașterii udată de vreme.

20. Nu-ți amări sufletul când simți durerea și neputința, ci mai degrabă caută să te folosești de ele pentru îndreptare, căci în rod ai și sământa. Nu se poate ca o sământă bună să dea rod rău. Lăcomia întotdeauna duce la pierdere, furtul întotdeauna duce la boală, gândurile sterpe întotdeauna duc spre rătăcire, mânia întotdeauna lovește înapoi, răutatea și neadevărul întotdeauna aduc neputința, trufia întotdeauna aduce suferință.

21. Mergi la izvor când sufletul ti-e aprins, scormoneste în apa limpede si asteaptă până ce devine iarăsi curată. Asa se va duce si aprinderea sufletului tău, precum tulburarea aceea.

22. Ia bine seama la taina semintei. Asemeni ei este gândul tău, si cum sământa nu se poate fără coajă, asa este si gândul cel rodnic al omului. Coaja gândului rodnic este vointa, iar fără vointă, gândul se usucă si nu foloseste la nimic. Dar puterea este în răbdarea semintei, iar vointa si răbdarea fac mlădita firavă să razbată pământul tare.

23. În vremea lucrului tău, înveseleste-ti inima la vederea lucrării tale înainte de terminarea ei, căci precum fructul își anuntă venirea cu o floare, tot asa fapta omului este văzută de cel cu mintea si simtirea limpede, înainte de a fi terminată.

24. Ia bine seama la cauza omului sărac, dar si la cauza omului grabnic avut, căci nici una nici alta nu sunt firesti. Omul sărac are multe gânduri desarte si le schimbă de la o zi la alta, vorbeste mult si lenea i-a învelit bratele si picioarele. Cel grabnic avut ori e hot si înșelător, ori vede mai bine necazul altuia si caută a-l amăgi, de acolo își trage grabnica avutie.

25. Fii blând si răbdător cu cei de lângă tine, căci asa cum te porti tu cu ei, asa se poartă si altii cu tine, căci simtirea lui este la fel cu simtirea ta, din aceeasi suflare este si simtirea lui, iar lumina ce se vede prin ochii lui este din aceeasi lumină cu cea care se vede prin ochii tăi.

26. Unde este tăria omului acolo îi este si slăbiciunea, ceea ce-l ridică îl si coboară; rămâi în limpezimea mintii si simtirii tale si vei vedea toate acestea. Cel mic este deasupra celui mare, cel usor este deasupra celui greu, cel slab este deasupra celui tare, cel blând este deasupra celui aprig. Limpede să-ti fie mintea si simtirea, si ia seamă de toate acestea.

27. Tăria muntelui vine din răbdarea sa, din linistea sa, stânca îi este numai învelitoare. Dar tăria lui este încercată de vânt, de apa cea lină. Ia-ti puterea din răbdare si din liniste si foloseste-te de ea prin limpezimea gândului tău, căci nu tulburarea izvorului roade stânca, ci limpezimea sa.

28. Lucrarea făcută din teamă nu are viață lungă si tăria ei este asemeni unei revărsări de ape care tine putin. Asa este si cu tulburarea oamenilor, ea vine de-afară, dar este chemată de teama lor, însă teama vine prin necunoastere, iar necunoasterea prinde putere prin neadevăr, lene si trufie.

29. Soarbe cunoasterea de la cei cu barba albă si neînrosită de vin si lasă vremea să o îmbrace cu înțelepciune. Nu privi la trupul lor slăbit si gârbovit, căci toate acestea sunt plata lor pentru cunoasterea lucrurilor si cresterea înțelepciunii.

30. Multumeste pământului pentru toate cele ce-ti oferă, multumeste cerului pentru ploaia care îți hrănește pământul, multumeste soarelui pentru căldura si lumina casei tale si a pământului tău, multumeste lunii pentru linistea somnului tău, multumeste stelelor că veghează asupra somnului tău, multumeste muntelui pentru povetele si fierul ce-l iese din el, multumeste pădurii pentru tot ce iese de acolo, multumeste izvorului pentru apa ce-o bei, multumeste copacului pentru lucrările ce-ti arată, multumeste omului bun ce-ti aduce bucurie si zâmbet pe chip.

31. Precum iarba bună crește cu iarba rea, asa sunt si oamenii, dar tine seama că purtarea lor cea rea este semănată si crescută din teamă si neputinta, iar trufia este învelitoarea lor. Nu certa purtarea lor si nu căuta a-i îndrepta din vorbe si muștrare, căci apăsarea pe rană nu o vindecă. Oare iarba aceea este rea doar pentru că este amară pântecului tău? Asa este si cu omul, de vei vrea să-l îndrepti, adu-i pentru început gândul si simțirea la ce este plăcut atât omului bun, cât si omului rău. Unul vede roata plecând, iar altul vede aceeași roată venind. Cine vede mai bine ?

32. Doar cel înțelept poate vedea limpezimea si linistea din mintea si sufletul celui tulburat, căci cel înțelept a fost odată si el la fel ca si cel tulburat si roadele amare l-au făcut să tină seama de alcătuirea fiintei sale. A fugit de roadele sale amare în vârful muntelui si acolo nu a scăpat de ele, a fugit în mijlocul pădurii si iată că roadele erau cu el, apoi a privit înlăuntrul său si iată că roadele sale amare aveau rădăcini în mintea si simțirea poftelor sale.

33. Este o floare mai frumoasă decat cealaltă? Este un izvor mai limpede decât altul? Este un fir de iarba mai presus decat altul? Fiecare are tăria, frumusetea si priceperea lui. Este în firea lucrurilor ca pădurea să aibă felurite soiuri de copaci, de iarba, de flori si dobitoace. Nu seamănă un deget cu altul de la aceeași mână, dar este nevoie de toate pentru a bate fierul. Este mărunțelul mai înțelept decât prunul sau părul? Este mâna stângă mai bună ca dreapta ? Altfel vede ochiul stâng de cel drept? Cele de sus își au rostul lor si cele de jos își au rostul lor, cele mari își au rostul lor si cele mici își au rostul lor, cele rezezi își au rostul lor si cele încete își au rostul lor, cele ce au fost si-au avut rostul lor si cele ce vin își vor avea rostul lor.

34. Neputinta vine după răutate si neadevăr, căci ceea ce dai aceea primești, ceea ce semeni aceea culegi, dar ia seama că lumina sufletului tău si al celui de lângă tine are aceeași vatră si rămâne fără umbră. Vezi ce tulbură neconținut izvoarele mintii si sufletului aproapelui tău. Adu-i linistea în suflet si limpezimea în minte si bătrânetile tale vor fi ca pomul copt, oasele si tăria ta nu vor slăbi si te vei întoarce

de unde ai venit, sătul de căldura urmasilor tăi.

35. Întotdeauna va fi cineva dedesubtul tău si întotdeauna va fi cineva deasupra ta. La cele ce sunt dedesubtul tău să te uiti cu iubire si nu cu trufie căci acolo îți sunt rădăcinile, iar la cele ce sunt deasupra ta să te uiti cu privirea de prunc si fără teamă.

36. Cele tari, cele slabe si cele nevăzute sunt cele ce alcătuiesc lumea si toate acestea le găsești în om si toate alcătuiesc un întreg. Nu este nimic care să fie afară si să nu fie si înăuntru. Ia seama la toate acestea când îți apleci privirea înăuntru tău si vei găsi toată înțelepciunea zeilor ascunsă în nevăzutul ființei tale. Zeii au luat seama înaintea omului de această înțelepciune si asta i-a adus mai aproape de Focul cel Viu si Vesnic.

37. Ia aminte că bătaia inimii, curgerea sângelui prin vine, vindecarea rănilor, frumusețea ochilor si minunăția alcătuirii trupului sunt făcute prin puterea si suflarea Focului cel Viu si Vesnic care este în fiecare si al cărui chip se arată în lumină. Dar nu uita că trupul este doar o fărâmă din puținul care se vede...

38. Curățenia trupului si desfătarea sa prin simțuri te pune doar puțin mai sus de dobitoace, căci nu un sunet plăcut te ridică, nici o duioasă atingere, nici un gust plăcut, nici o mireasmă îmbătătoare si nici o bucurie a ochilor. Căci unde este căldura, apare si frigul, unde este dulcele apare si amarul, unde este plăcutul apare si neplăcutul, unde este mireasma apare si duhoarea, iar unde este răs, si plânsul pândeste.

39. Iată dar calea de început: cumpătarea în toate cele ce faci, ascultarea de bătrâni si de cei înțelepți, hărnicia, multumirea cu ceea ce ai, ferirea de neadevăr si de vorbele desarte, ferirea de ceartă si de mânie, buna purtare între semeni. Dimineata să te trezești cu ele, ziua să le porți mereu în minte, seara să le ai cu tine în somn si astfel supărarea, lipsa, amărăciunea, neputinta, boala si răutatea altora nu se vor atinge de tine.

40. Dincolo de acestea se află iubirea, vointa, curajul, răbdarea, modestia si ele ridică omul cu adevărat. Acestea sunt cele ce te apropie de Focul cel Vesnic si, prin ele, calea ta urmează calea zeilor, dar îngroparea lor te aruncă mai jos de dobitoace. Doar prin ele primești adevărata cunoastere si înțelepciune, adevărata putere, adevărata bucurie, adevărata bogăție, rodnică si trainică lucrare.

41. Dar iată că unde este iubirea poate apărea si ura, unde este vointa poate apărea si delăsarea, unde este curajul poate apărea si frica, unde este răbdarea, poate apărea si graba si unde este modestia poate apărea si trufia. Căci miscătoare sunt si

cele ce se văd si cele ce nu se văd din fiinta omului. Dar toate acestea sunt ale celui ce simte, iar peste el se află cel ce gândeste si acesta este cel ce vede miscarea în nemiscare, este cel care dincolo de toate aceste virtuti se desfată în cunoasterea si linistea ce întrece orice bucurie, iar atentia, echilibrul si limpezimea sunt uneltele sale.

42. Cel tulburat vede binele ca bine si răul ca rău, este atras de una si fuge de cealaltă, dar înțeleptul vede si frumosul si urâtul, simte si frigul si căldura, si finetea si asprimea, aude si plăcutul si neplăcutul, gustă si dulcele si amarul, simte si mireasma si duhoarea si nu face judecată între ele. El vede deslusit că firea lucrurilor este în toate, căci frumosul din urât se trage si urâtul din frumos, dulcele a fost amar la început si se va face iarăsi amar, plăcutul se naste din neplăcut si neplăcutul din plăcut. Si toate acestea luminează sufletul înțeleptului pentru că cele bune si plăcute hrănesc si bucură trupul si simturile sale, iar cele neplăcute neînțeleptului hrănesc mintea si înțelepciunea sa, căci vede înnoirea lucrurilor si semintele viitoarelor bucurii.

43. Nu este usoară cărarea zeilor, dar nu uita nici o clipă că omul poate cuprinde în iubirea sa mai mult decât poate cuprinde în ura sa, căldura se ridică mai mult decât poate coborî frigul, cel ce este deasupra vede mai multe decât cel ce este dedesubt, usorul se întinde mai mult decât se întinde greul, lumina răzbate mai mult decât poate răzbate întunericul, puterea care uneste este mai mare decât puterea care desparte.

44. Lungul si scurtul au acelasi mijloc; cercul mic si cercul mare, globul mic si globul mare pe acelasi punct se sprijină; nevăzutul si văzutul acelasi loc ocupă; toate cele mari stau ascunse în cele mici, iar aici este o mare taină a firii; mare printre înțelepti este cel ce o pricepe.

45. Înțeleptul uneste pe cel ce vede cu cel ce gândeste, cel ce simte cu cel ce face, dar neînțeleptul îi desparte. Deschide-ti bine ochii, căci cel ce face, cel ce simte si cel ce gândeste sunt asemeni norilor care vin si pleacă, dar cel ce vede prin ochii tăi este vesnic si lumina sa este fără umbră. El este dincolo de viață si moarte, dincolo de bine si rău, dincolo de frumos si urât, dincolo de curgerea timpului.